

Míra spokojenosti ředitelů v zaměstnání v ČR nesouvisí s jejich osobními charakteristikami (pohlaví, věk, dosažené vzdělání) ani s většinou charakteristik školy (typ, velikost, lokalita). To platí i pro většinu ostatních zapojených zemí. Výjimku tvoří v ČR školy s více než 10 % žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jejichž ředitelé uvedli vyšší spokojenost v zaměstnání.

V ČR a dalších 12 zemích spokojenost ředitelů v zaměstnání pozitivně souvisí s pedagogickým stylem vedení školy a v 17 zemích včetně ČR se sdíleným vedením. Ve všech zemích, kromě Islandu a Lotyšska, jsou ředitelé spokojenější ve svém zaměstnání, pokud ve škole převládá vzájemný respekt.¹⁶

3 Vzdělávání učitelů a jejich profesní rozvoj

3.1 Hlavní zjištění

- Celkem 62 % učitelů v ČR působí ve školách, ve kterých učitelé nemají přístup k formálnímu zaškolovacímu programu. Pro zaškolení nových učitelů se v ČR využívají spíše neformální postupy. Praxe mentorování je ve školách v ČR také poměrně málo obvyklá (zejména v mezinárodním srovnání).
- Dohromady 82 % učitelů v ČR se v posledním roce zúčastnilo některé ze sledovaných forem profesního vzdělávání. V menší míře se jej účastní učitelé s úvazky na dobu určitou, učitelé ve věku nad 60 let a mírně nižší účast vykazují učitelé vyučující ve větších městech a větších školách.
- Z hlediska jednotlivých forem profesního vzdělávání je v ČR nejčastější účast v kurzech či seminářích k vyučovanému předmětu a metodám výuky atp. (70 %). Ostatní formy jsou výrazně méně obvyklé (účastnilo se jich méně než 35 % učitelů).
- Učitelé v ČR se nejvíce účastní profesního vzdělávání zaměřeného na faktické znalosti a vědomosti v předmětech, které vyučují (65 %), dovednosti v oblasti informačních a komunikačních technologií (dále jen ICT) potřebné pro výuku (53 %), pedagogické kompetence (51 %) a nové technologie na pracovišti (42 %). Přínos profesního vzdělávání hodnotí většina učitelů jako středně či velmi pozitivní.
- Učitelé v ČR jsou nejčastěji v profesním vzdělávání podporováni tím, že jim toto vzdělání plně uhrazeno (uvedlo 77 % učitelů), dvě třetiny učitelů též uvedly, že jim bylo poskytnuto volno v pracovní době. Finanční náhradu za vzdělávání v mimopracovním čase či jiné formy podpory se v ČR dočkalo jen minimum učitelů (15 %).
- Učitelé v ČR pocítují jako velkou zejména potřebu profesního vzdělávání v oblasti dovedností při práci s ICT potřebnými pro výuku (15 %) a chování žáků a vedení třídy (14 %).
- Jako nejčastější bariéru pro účast v profesním vzdělávání uvádějí učitelé v ČR nemožnost sladit pracovní rozvrh s těmito aktivitami (45 %), dále pak nedostatečnou motivaci k vzdělávání (38 %) a jeho přílišnou finanční nákladnost (36 %).

¹⁶ Škála „vzájemný respekt“ je tvořena čtyřmi položkami: Zaměstnanci otevřeně diskutují o obtížích. Názory spolupracovníků jsou vzájemně respektovány. Je zde zvykem sdílet úspěch. Vztahy mezi učiteli a žáky jsou dobré. Výroky byly hodnoceny na čtyřbodové škále, kde 1 znamená „rozhodně nesouhlasím“ a 4 „rozhodně souhlasím“.